

УДК 338.48:332.1:658.15

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14270068>

Підвищення ефективності інвестиційної діяльності в сфері туризму в контексті інституційного забезпечення

Білецька Наталія Вікторівна

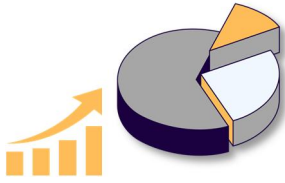
кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри оподаткування фінансів та підприємництва, ПВНЗ «Вінницький інститут конструювання одягу та підприємництва» (вул. Космонавтів буд 42. м. Вінниця, Україна, 21027), <https://orcid.org/0000-0001-6922-3614>

Філіпова Вікторія Ліліанівна

аспірант кафедри менеджменту і логістики, ВНЗ «Одеський національний технологічний університет», м.Одеса, вул.Канатна 112, <https://orcid.org/0009-0007-4689-3106>

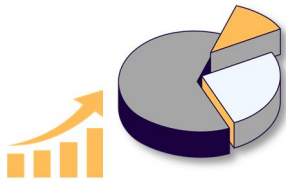
Прийнято: 19.10.2024|Опубліковано: 29.10.2024

Анотація. В статті розглянуто актуальні напрями та проблеми інвестиційної діяльності у сфері туризму, яка є ключовим чинником розвитку туристичного сектору. Метою дослідження є аналіз, систематизація та узагальнення наявних теоретико-методичних розробок щодо інвестиційного забезпечення розвитку туризму та розробка рекомендацій щодо подолання інституційних бар'єрів під час інвестиційної діяльності в туризмі. В дослідженні представлено основні напрями інвестування, включаючи

інфраструктуру, людський капітал, інновації, екологічні проєкти та розвиток культурно-історичних об'єктів. Обґрунтовано важливість ефективних інвестицій для формування сучасної туристичної інфраструктури та підвищення конкурентоспроможності регіонів з високим туристичним потенціалом. Наведено детальний аналіз інвестицій в інфраструктуру, що охоплює будівництво і модернізацію готелів, ресторанів, транспортних об'єктів та розважальних центрів. Виявлено, що сучасна інфраструктура є вирішальним фактором для створення сприятливих умов для туристів. Дослідження також виявило, що інвестиції в людський капітал, включаючи підвищення кваліфікації працівників, є критично важливими для створення якісного туристичного продукту. В статті обґрунтовано значення інноваційних інвестицій, які включають впровадження нових технологій для підвищення комфорту туристів. Зокрема, інвестиції в екологічні проєкти сприяють розвитку екотуризму та збереженню природних ресурсів. Дослідження також підкреслює важливість розвитку культурно-історичних об'єктів, які можуть залучати значну кількість туристів. Виявлено основні проблеми інвестиційної діяльності в туризмі, такі як недостатнє інституційне забезпечення, недосконала державна підтримка, політична та економічна нестабільність, а також обмежений доступ до фінансування. Дослідження дозволило виявити, що для подолання цих бар'єрів потрібні системні зміни в державній політиці та формування сприятливого інвестиційного клімату. Обґрунтовано, що інвестиційна діяльність у сфері туризму є важливим інструментом для забезпечення сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності туристичного сектору.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, залучення інвестицій, туризм, розвиток туристичного сектору, інфраструктура, екологічні ініціативи

Enhancing the effectiveness of investment activities in the tourism sector in the context of institutional support

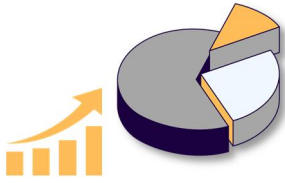
Biletska Natalia Viktorivna

PhD in Economics, Associate Professor, Professor of the Department of Taxation, Finance, and Entrepreneurship, Private Higher Educational Institution "Vinnytsia Institute of Clothing Design and Entrepreneurship" (42 Kosmonavtiv St., Vinnytsia, Ukraine, 21027), <https://orcid.org/0000-0001-6922-3614>

Filipova Viktoriia

Post-graduate student of management and logistics department, University "Odessa National Technological University", Odessa, Kanatna Street 112, <https://orcid.org/0009-0007-4689-3106>

Abstract. The article examines current trends and issues in investment activities within the tourism sector, which are critical factors in developing the tourism industry. The study aims to analyze, systematize, and generalize existing theoretical and methodological developments regarding investment support for tourism development and to develop recommendations for overcoming institutional barriers during investment activities in tourism. The study presents the main directions of investment, including infrastructure, human capital, innovations, environmental projects, and the development of cultural and historical sites. The importance of adequate investments in forming modern tourism infrastructure and enhancing the competitiveness of regions with high tourism potential is substantiated. A detailed analysis of investments in infrastructure is provided, covering the construction and modernization of hotels, restaurants, transportation facilities, and entertainment centers. It is revealed that modern infrastructure is a decisive factor in creating favorable conditions for tourists. The study also found that investments in

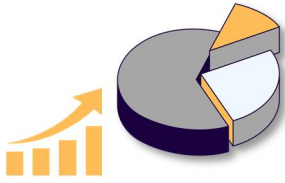

human capital, including the training of employees, are critically important for creating a quality tourism product. The article substantiates the significance of innovative investments, including implementing new technologies to enhance tourist comfort. Investments in environmental projects contribute to developing ecotourism and conserving natural resources. The study also highlights the importance of developing cultural and historical sites, which can attract many tourists. Key problems in investment activities within tourism are identified, such as insufficient institutional support, imperfect government assistance, political and economic instability, and limited access to financing. The research reveals that overcoming these barriers requires systemic government policy changes and a favorable investment climate. It is substantiated that investment activities in the tourism sector are an essential tool for ensuring sustainable development and enhancing the competitiveness of the tourism industry.

Keywords: investment activities, attracting investments, tourism, tourism sector development, infrastructure, environmental initiatives.

Постановка проблеми. Сфера туризму в Україні має значний потенціал для економічного розвитку, залучення іноземних інвестицій, створення робочих місць та підвищення рівня життя населення. Проте ефективність інвестиційної діяльності в цьому секторі залишається на низькому рівні через ряд структурних і фінансових обмежень, недосконалість правового регулювання, недостатню привабливість інвестиційного середовища та недостатній розвиток інфраструктури.

Однією з головних проблем є низький рівень привабливості туризму для іноземних та вітчизняних інвесторів, обумовлений низькою конкуренцією, обмеженими можливостями для диверсифікації туристичних послуг та відсутністю ефективної системи інституційної підтримки. Крім того, проблеми управління інвестиційними ризиками, обмежений доступ до фінансових ресурсів та незадовільний рівень інноваційного розвитку та інституційного

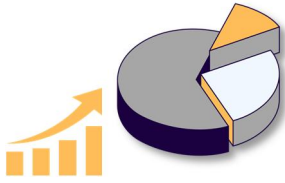
забезпечення обмежують ефективність інвестицій у галузь. Необхідність розв'язання цих проблем обумовлює актуальність дослідження та розробки нових підходів до підвищення ефективності інвестиційної діяльності в сфері туризму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню питань інвестиційного забезпечення та сталого розвитку сфери туризму присвячено велику кількість праць. Такі провідні вчені як Алещенко Л. О. [1], Білець А. С. [2], Колеснікова Г. В. [6], Кондрацька Л. [3], Кукіна Н. В. [4], Миронов Ю. [8], Мордань Є. Ю. [2], Сердюк К. В. [2], Стойка В. [5], Тараненко Г. Г. [4], Фесенко Г. О. [1], Яровий В. Ф. [7] та інші присвятили свої дослідження вивченню цих нагальних питань.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на широке висвітлення проблем залучення інвестицій до розвитку підприємств, зокрема туристичної сфери, деякі питання не розриті в повній мірі, а саме в сучасних дослідженнях не представлено системного підходу щодо подолання інституційний бар'єрів при залученні інвестицій до розвитку суб'єктів туристичної сфери.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз, систематизація та узагальнення наявних теоретико-методичних розробок щодо інвестиційного забезпечення розвитку туризму та розробка рекомендацій щодо подолання інституційних бар'єрів під час інвестиційної діяльності в туризмі.

Виклад основного матеріалу дослідження Інвестиційна діяльність у сфері туризму є ключовим чинником розвитку туристичного сектору, оскільки вона сприяє формуванню сучасної інфраструктури, розширенню спектра туристичних послуг, створенню конкурентоспроможних продуктів і підвищенню якості обслуговування. Ефективні інвестиції в туризм можуть стати каталізатором економічного зростання, особливо в регіонах з високим туристичним потенціалом, але недостатньою кількістю ресурсів для розвитку

цієї галузі. Основні напрями інвестиційної діяльності в туризмі включають інвестиції в інфраструктуру, людський капітал, інновації, екологічні проекти та розвиток культурно-історичних об'єктів (рис 1).

Інвестиції в інфраструктуру є фундаментальними для підвищення туристичної привабливості регіону. Вони охоплюють будівництво та модернізацію готелів, ресторанів, транспортних об'єктів, таких як дороги, аеропорти і порти, а також розважальних центрів. Сучасна інфраструктура стає вирішальним фактором для створення сприятливих умов для туристів та зміцнення конкурентоспроможності регіону в глобальному туристичному середовищі.

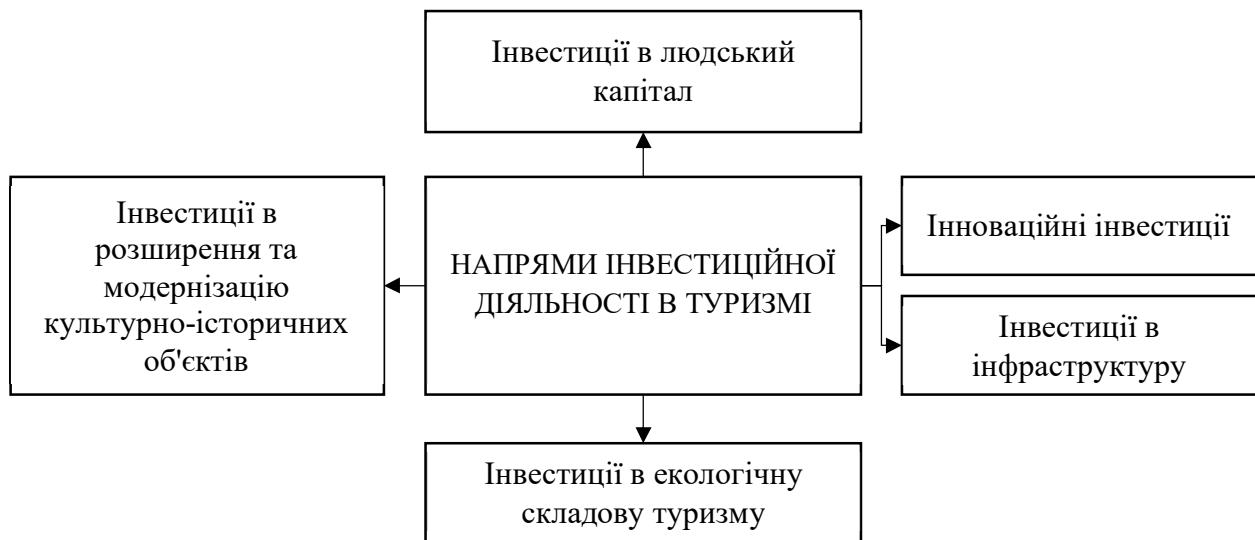
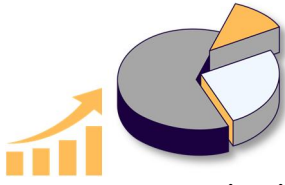

Рис. 1. Основні напрями інвестиційної діяльності в туризмі

Джерело: складено автором на основі [1-4]

Інвестиції в людський капітал передбачають розвиток персоналу, що зайнятий у сфері туризму, підвищення кваліфікації та покращення рівня підготовки кадрів у таких сферах, як обслуговування, управління, маркетинг та комунікації. Професійна підготовка та належне навчання працівників сприяють створенню якісного туристичного продукту, здатного задовольнити різні категорії туристів та забезпечити їхню лояльність до обраного туристичного напрямку, що позитивно впливає на туристичну галузь загалом.

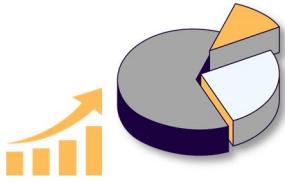

Інноваційні інвестиції в туризмі охоплюють впровадження нових технологій, таких як цифрові платформи для бронювання, оплати та комунікації, а також автоматизованих систем управління готелями та іншими туристичними об'єктами. Інновації є невід'ємною частиною сучасного туризму, адже вони підвищують зручність користування послугами для туристів, забезпечують комфорт і роблять досвід відпочинку більш унікальним та привабливим. Впровадження інновацій відповідає сучасним тенденціям і вимогам до якості туристичних послуг, що позитивно впливає на загальний розвиток галузі.

Інвестиції в екологічну складову туризму сприяють розвитку екотуризму, збереженню природних ресурсів та мінімізації негативного впливу туризму на навколишнє середовище. З огляду на глобальні тенденції, туристи дедалі частіше обирають екофрендлі варіанти відпочинку. Інвестиції у проєкти, що забезпечують екологічну безпеку та підтримують стале використання природних ресурсів, сприяють підвищенню привабливості туристичного продукту і відповідають сучасним вимогам сталого розвитку.

Розширення та модернізація культурно-історичних об'єктів також є важливим напрямом інвестицій у сфері туризму. Це включає розвиток і відновлення історичних пам'яток, музеїв, національних парків, культурних центрів і об'єктів культурної спадщини, які можуть залучати значну кількість туристів. Такі проєкти підвищують інтерес до регіону як культурного центру та стимулюють розвиток культурного туризму, що, в свою чергу, сприяє економічному зростанню через збільшення кількості культурних заходів і підвищення загальної привабливості туристичних напрямків.

Отже, інвестиційна діяльність у сфері туризму є важливим інструментом для забезпечення сталого розвитку, економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності туристичного сектору. Інвестиції в інфраструктуру, людський капітал, інновації, екологічні ініціативи та культурно-історичні об'єкти сприяють не лише підвищенню якості послуг і привабливості

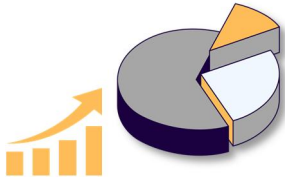

туристичного продукту, але й допомагають створювати нові робочі місця, покращувати економічне становище регіонів та зберігати культурну спадщину. Розвиваючи ці напрями, туристична галузь може стати потужним драйвером економіки, залучати більше інвесторів та формувати позитивний імідж на міжнародній арені, що підвищить рівень туристичної привабливості та стійкості сектору в умовах сучасних викликів.

Основні проблеми інвестиційної діяльності в сфері туризму включають недостатнє інституційне забезпечення, недосконалу державну підтримку, нестабільне інвестиційне середовище, відсутність чіткої стратегії розвитку та обмежений доступ до фінансування. Одна з найбільш критичних проблем це недостатня державна підтримка та незавершеність законодавчої бази, яка могла б забезпечити надійний захист інвесторів та створити сприятливі умови для залучення капіталу в галузь. Багато країн активно підтримують розвиток туризму через податкові пільги, субсидії та спеціальні програми, спрямовані на підтримку інвесторів. Однак в Україні ці механізми є недостатньо розвиненими або важкодоступними, що обмежує привабливість сектора для як іноземних, так і внутрішніх інвесторів [5].

Крім того, висока інвестиційна ризиковість обумовлена політичною та економічною нестабільністю, що посилюється непередбачуваними змінами в законодавстві та державній політиці. Це призводить до зростання інвестиційних ризиків, особливо для довгострокових проєктів у туризмі, які потребують тривалого періоду окупності. Невизначеність політичної та економічної ситуації часто відлякує потенційних інвесторів, що призводить до дефіциту капіталу в галузі та знижує темпи розвитку інфраструктури, модернізації об'єктів і розширення туристичного продукту.

Відсутність чіткої стратегії розвитку галузі є ще однією важливою проблемою, яка перешкоджає ефективному плануванню та управлінню інвестиціями. Недостатньо розроблена стратегія та брак системного підходу до розвитку туризму ускладнюють координацію зусиль як інвесторів, так і

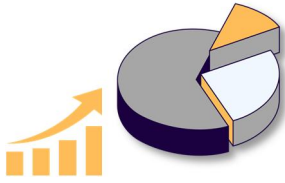
державних структур. Відсутність єдиних стандартів і стратегічних цілей ускладнює залучення інвесторів, адже вони часто не можуть оцінити перспективи розвитку конкретного напрямку в туризмі чи регіону, що обмежує довгострокові інвестиції в галузь.

Обмежений доступ до фінансових ресурсів є ще одним суттєвим бар'єром, особливо для малих та середніх підприємств, які зазвичай мають недостатні можливості для отримання кредитів або залучення великих інвестицій. Через відсутність розвинутого ринку фінансових інструментів для підтримки малого та середнього бізнесу ці підприємства не мають змоги здійснювати необхідні інвестиції в розвиток, модернізацію та інновації. Це гальмує їх зростання та знижує рівень конкурентоспроможності туристичного сектору загалом.

Таким чином, для подолання цих проблем потрібні системні зміни в підходах до державної політики, формування прозорої законодавчої бази, яка б сприяла захисту інвесторів та стимулювала розвиток туризму. Важливо також створити ефективні фінансові інструменти, які підтримають малий і середній бізнес, та розробити національну стратегію розвитку туристичної галузі, що дозволить залучити інвесторів та забезпечить стаке зростання цього сектора.

Стратегічні цілі інвестиційної діяльності в туризмі спрямовані на забезпечення довгострокового розвитку, підвищення конкурентоспроможності та привабливості туристичної галузі. Одним із ключових пріоритетів є підвищення інвестиційної привабливості туристичного сектора, що досягається через створення сприятливого середовища для іноземних та внутрішніх інвестицій. Це включає розробку ефективної регуляторної бази, яка гарантує захист прав інвесторів, пропонує податкові пільги та спрощує доступ до інвестиційних можливостей, особливо для проєктів, спрямованих на розширення та модернізацію туристичної інфраструктури [6].

Іншим важливим напрямом є розвиток регіонального туризму, особливо через залучення інвестицій у менш розвинені туристичні зони. Такий підхід

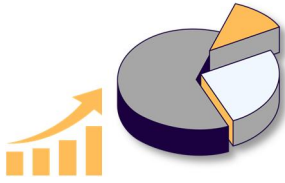
сприяє вирівнюванню економічного розвитку регіонів, створенню нових робочих місць і поліпшенню якості життя на місцевому рівні. Інвестиції в інфраструктуру, культурно-історичні об'єкти та природні ресурси стимулюють відвідування менш популярних, але перспективних регіонів, що дозволяє значно підвищити рівень інклюзивності туризму та розподілити туристичні потоки по всій країні.

Забезпечення сталого розвитку туризму є важливою стратегічною метою, що реалізується через впровадження екологічно чистих технологій і підтримку еко-ініціатив. Екологічні стандарти і сталий підхід у проєктах з будівництва, транспортних системах, енергозабезпеченні та управлінні природними ресурсами допомагають зберігати навколишнє середовище, мінімізувати негативний вплив на природу і створювати більш екологічно безпечні умови для туристів. Це особливо важливо для сучасних туристів, які все частіше обирають екофрендлі подорожі та відповідальні туристичні напрямки.

Підвищення якості туристичних послуг є ще одним критично важливим завданням. Залучення інвестицій дозволяє підвищити стандарти обслуговування, розвивати людський капітал та впроваджувати інноваційні рішення, що підвищують рівень задоволеності туристів. Високий рівень сервісу, персоналізовані пропозиції та відповідність сучасним стандартам значно підвищують лояльність туристів та сприяють популярності туристичних напрямків на міжнародному рівні.

Досягнення цих стратегічних цілей потребує системного підходу в інвестиційній діяльності, що включає ефективне залучення ресурсів, забезпечення регуляторної підтримки, тісну координацію з місцевими органами влади, а також розвиток партнерства між державою та бізнесом. Така взаємодія дозволить забезпечити сталість розвитку та високу конкурентоспроможність туристичного сектора, що стане потужним імпульсом для економічного зростання й підвищення міжнародної привабливості країни.

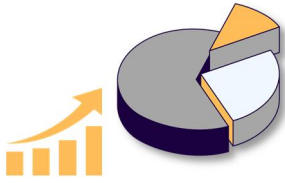
Важливо дослідити участь державних органів у розвитку туризму. Роль

держави може бути як сприянням розвитку інвестиційного середовища через підтримку або надання субсидій, так і бар'єром через бюрократію та адміністративні обмеження. Уряди часто мають важелі впливу через надання ліцензій, дозволів та інших адміністративних актів, без яких проект не може бути реалізований. Ефективність державних інститутів, їхня прозорість та відповідальність перед громадськістю можуть визначати легкість ведення бізнесу у конкретній країні або регіоні. Крім того, наявність системи захисту прав інвесторів та механізмів вирішення спорів є критично важливою для створення інвестиційного клімату, що заохочує довгострокові вкладення.

Наприклад, у Швейцарії склалася розгалужена багаторівнева система регулювання розвитку туристичного ринку. Координація розвитку туризму відбувається на федеральному, регіональному, кантональному і місцевому рівнях. Залежно від господарсько-правової форми організації суб'єктів цієї системи слід виділити державні інституції, і навіть інститути громадського і права. Різноманітність та складна структура системи регулювання туризму у Швейцарії є, з одного боку, її позитивними рисами. Децентралізація регулювання туристичного ринку та відома незалежність всіх суб'єктів системи забезпечують облік інтересів та потреб практично кожного виробника туристичних послуг чи товарів. З іншого боку, різноманіття інститутів регулювання туризму є негативним фактором, оскільки існує потенційна небезпека дублювання функцій та розпорошення фінансових коштів.

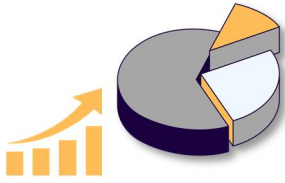
Варто зазначити, що Міністерство туризму Аргентини разом із представниками офіційного туристичного агентства від кожного регіону та автономного міста Буенос-Айрес складають Федеральну раду з туризму, яка ставить за мету просування Аргентини в найкращі позиції в Південній Америці з різноманітності та якості туристичного пропозиції. Ця організація займається координуванням дотримання політики та цілей, встановлених для кожного регіону відповідними органами управління, організацією спільної роботи різних туристичних агенцій з метою полегшення туристів переміщення між

різними пунктами маршруту, складання програм подорожі та вирішення питань, що виникають у процесі подорожі.

Аналізуючи досвід Чилі, варто відмітити, що крім Міністерства економіки, розвитку та туризму, в країні функціонує Національна служба туризму, яка є державним органом, відповідальним за підтримку та розвиток туризму в Чилі. Головний офіс організації знаходиться в Сантьяго і має представництва в усіх регіонах країни через регіональні директорати з туризму. Національна служба туризму визначає свою місію як виконання планів та програм, заснованих на національній політиці розвитку туризму, сприяння сталому розвитку туристичної галузі, підтримка якості та конкурентоспроможності галузі та заохочення спрямованості на національні пам'ятки. Однією з цілей організації є внесок у економічний та соціальний розвиток Чилі та його культуру. Національна служба туризму також займається розробкою планів розвитку туризму в окремих регіонах республіки та аналізом результатів проведених робіт у цій галузі [3, 7].

Отже, участь державних органів у розвитку туризму є критично важливою для формування сприятливого інвестиційного клімату та забезпечення сталого розвитку галузі. Держави мають різноманітні важелі впливу на туристичний сектор, від надання субсидій і податкових пільг до встановлення прозорих механізмів ліцензування та підтримки інвестицій. Досвід таких країн, як Швейцарія, Аргентина та Чилі, демонструє важливість інтегрованого підходу до координації регулювання туризму на різних рівнях управління – від місцевого до національного. Ці приклади також підкреслюють необхідність узгоджених дій, уникнення дублювання функцій та відповідальності, що сприяє ефективному використанню ресурсів і розвитку конкурентоспроможності туристичного сектора. Розвинена система захисту інвесторів, ефективна координація між державними і приватними інституціями та впровадження національних програм сприяння туризму дозволяють створити привабливі умови для інвесторів і підтримати стійкий розвиток галузі,

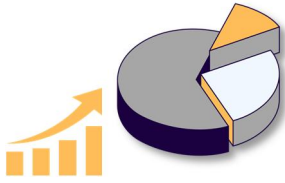

що в довгостроковій перспективі сприяє економічному зростанню та культурному розвитку країни.

З метою підвищення ефективності інвестицій в сфері туризму та її різнобічного розвитку важливо використовувати інституційні підходи, що довели свою ефективність у світовій практиці. Насамперед, варто зосередитись на вдосконаленні законодавчої бази та створенні стабільного регуляторного середовища, яке забезпечить захист прав інвесторів і сприятиме довгостроковому плануванню. Досвід країн з розвиненим туристичним сектором, таких як Швейцарія, Аргентина та Чилі, свідчить про важливість багаторівневої координації та співпраці між державними органами, бізнесом та місцевими громадами.

Державні інституції повинні не тільки забезпечувати фінансову підтримку, але й створювати умови для інноваційного розвитку туристичних продуктів і послуг, спрямованих на підвищення якості обслуговування та екологічну сталість. Запровадження прозорих процедур ліцензування та спрощення адміністративних бар'єрів можуть значно полегшити доступ інвесторів до туристичного ринку. Таким чином, комплексний підхід, що включає інституційну підтримку, партнерство між державою та приватним сектором, а також розвиток регіональної інфраструктури, здатний забезпечити стале зростання туристичного сектору та підвищити його конкурентоспроможність на світовому рівні [8 - 15]. До заходів підвищення ефективності інвестиційної діяльності в сфері туризму варто відносити:

1. Розробка національної стратегії розвитку туризму, що включатиме її інтеграцію з інвестиційною складовою. У національній стратегії розвитку туризму слід передбачити спеціальні розділи, присвячені інвестиційній діяльності. Ці розділи мають включати плани щодо залучення як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій у ключові туристичні напрямки, розвитку інфраструктури та інноваційних продуктів. З урахуванням обмеженості ресурсів інвестицій в рамках стратегії варто визначити пріоритетні регіони та

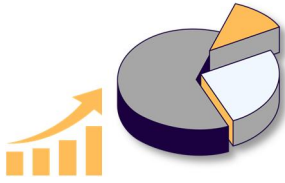

сектори туризму, що потребують першочергових інвестицій. Це можуть бути регіони з високим туристичним потенціалом, але недостатньо розвинутою інфраструктурою, або нові сектори, такі як екотуризм або медичний туризм.

2. Створення спеціалізованих урядових агентств і платформ, що займалися виключно питаннями інвестицій у туристичний сектор. Такі агентства повинні забезпечувати координацію між урядом, інвесторами та іншими зацікавленими сторонами, надавати консультації та підтримку інвесторам. В якості інформаційно-технологічного забезпечення діяльності таких агентств пропонуємо використовувати цифрові інтерактивні онлайн-платформи, де потенційні інвестори можуть знайти інформацію про доступні можливості, законодавчі вимоги, інвестиційні проєкти, що вже реалізуються, та контакти з місцевими партнерами.

3. Стимулювання публічно-приватних партнерств (PPP) через запровадження спеціального законодавства, яке б спрощувало процедури укладання угод щодо таких партнерств, зокрема в сфері туризму. Важливе значення матиме надання податкових пільг, субсидій та грантів для приватних інвесторів, що беруть участь у PPP-проєктах у туристичному секторі. Це можуть бути, наприклад, зниження ставок ПДВ або податкові канікули для нових туристичних об'єктів, створених у рамках таких партнерств. З урахуванням визначених проблем розвитку туристичного сектору в Україні через PPP уряд може залучати приватні компанії до фінансування будівництва та модернізації туристичної інфраструктури, що допоможе зменшити фінансовий тягар на державу та водночас забезпечити розвиток галузі.

4. Вдосконалення регуляторного середовища, що включає удосконалення нормативно-правової бази для полегшення процесу отримання дозволів на будівництво, експлуатацію туристичних об'єктів та організацію туристичних заходів, зменшення кількості необхідних документів, скорочення часу на їх розгляд та запровадження електронного документообігу. З інвестиційної точки зору необхідним є впровадження чітких і прозорих правил, які знижують

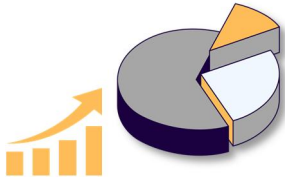
ризика для інвесторів. Ця пропозиція стосується умов оподаткування, регулювання використання земель, будівельних норм та інших аспектів, що впливають на інвестиційну діяльність.

5. Розвиток людських ресурсів, що включає створення та підтримку висококласних прикладних освітніх програм, спрямованих на підготовку фахівців для туристичної галузі, зокрема в сфері менеджменту, маркетингу, інвестицій та гостинності, що дозволить забезпечити галузь кваліфікованими кадрами, здатними ефективно управляти інвестиційними проектами.

На локальному рівні необхідно забезпечити проведення тренінгів для місцевих спільнот з метою залучення їх до роботи в туристичній галузі, що підвищить рівень зайнятості та сприятиме розвитку місцевих економік. Зазначені освітні ініціативи мають враховувати специфіку обраних пріоритетних секторів.

6. Активізація міжнародного співробітництва через участь у міжнародних туристичних виставках та форумах, де презентуються інвестиційні можливості країни у сфері туризму, дозволить залучити увагу іноземних інвесторів та розширити партнерські зв'язки. Важливим компонентом міжнародної співпраці є комунікація з міжнародними організаціями (UNWTO, Світовий банк, ЄІБ тощо) для отримання технічної допомоги, фінансування проєктів та обміну досвідом у сфері розвитку туризму. Участь у проєктах з міжнародних освітніх програм та стажувань у сфері туризму дозволить перейняти кращі практики з інших країн і адаптувати їх до місцевих умов.

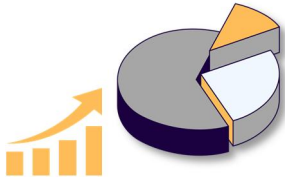
7. Комплекс маркетингу та просування туристичних напрямків включає створення та просування національного бренду, який підкреслює унікальні туристичні можливості країни, розробку стратегії маркетингу, що охоплює різні сегменти туристів, як внутрішніх, так і міжнародних, використання цифрових технологій (цифрових платформ, мобільних додатків та соціальних медіа) для просування туристичних напрямків, залучення інвестицій та взаємодії з потенційними туристами. Підкреслимо роль маркетингу подій через

проведення міжнародних туристичних заходів, таких як фестивалі, конференції та спортивні змагання, що сприятиме підвищенню інтересу до країни й створить додаткові можливості для інвестування.

8. Стимулювання інвестицій в сталі інновації є також ключовим напрямом для розвитку туристичної галузі, що відповідає сучасним світовим трендам і дозволяє адаптувати сектор до викликів сьогодення. Залучення інвестицій у проєкти, які орієнтовані на зменшення впливу туризму на довкілля та впровадження екологічно сталих практик, стає пріоритетом в умовах ESG-інвестування. Екологія, розвиток екотуризму та енергоефективні технології у готелях - це приклади інноваційних рішень, які сприяють одночасно і збереженню природних ресурсів, і підвищенню конкурентоспроможності туристичних послуг. Сучасний туризм неможливий без застосування смарт-технологій, таких як великі дані (Big Data), Інтернет речей (IoT) та штучний інтелект (AI). Завдяки цим технологіям галузь отримує можливості для аналізу туристичних потоків, поліпшення управління інфраструктурою і створення персоналізованих пропозицій для туристів. Це забезпечує гнучкість в управлінні ресурсами та підвищує рівень задоволеності споживачів. Використання інновацій дає змогу підвищити ефективність і конкурентоспроможність туристичних підприємств, що відповідає вимогам цифрової економіки та глобальної інтеграції. Інвестиції в сталі інновації є не тільки шляхом до підвищення ефективності та зниження екологічного впливу туризму, але й необхідною умовою для розвитку сучасного туристичного сектору.

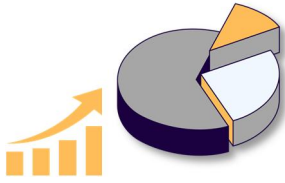
Отже, успішне залучення інвестицій у туристичну галузь вимагає комплексного підходу, який поєднує стратегічне планування, розвиток людського капіталу, створення сприятливого регуляторного середовища та активне впровадження публічно-приватного партнерства. Національні уряди та регіональні адміністрації відіграють важливу роль у формуванні привабливих умов для інвесторів шляхом розробки чітких стратегій і політик, які сприяють

спрощенню адміністративних процедур та мінімізації бюрократії. Використання світового досвіду, адаптованого до місцевих умов, дозволяє країнам розвивати стійкий, інноваційний та конкурентний туристичний сектор, який водночас стає більш привабливим для інвесторів, орієнтованих на довгострокову перспективу. Впровадження запропонованого комплексного підходу сприяє сталому економічному зростанню, підвищенню якості життя населення та збереженню природних і культурних ресурсів для майбутніх поколінь.

Висновки. Інвестиційна діяльність у сфері туризму є важливим елементом, що забезпечує сталий розвиток та економічне зростання цієї галузі. Вона впливає на формування сучасної інфраструктури, підвищення якості обслуговування та створення конкурентоспроможних туристичних продуктів. Важливість інвестицій у різні аспекти туризму - від інфраструктури до екологічних ініціатив - підкреслює їхню роль у підвищенні туристичної привабливості регіонів, що, у свою чергу, сприяє створенню нових робочих місць і покращенню економічного становища. Проте, для забезпечення ефективної інвестиційної діяльності необхідно подолати численні бар'єри, такі як нестабільність інвестиційного середовища, недостатнє інституційне забезпечення та обмежений доступ до фінансування. Розробка чіткої стратегії розвитку туристичної галузі, яка враховувала б потреби інвесторів та сучасні тенденції, є ключовою для залучення інвестицій.

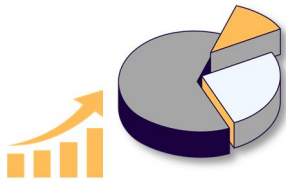
Досвід країн з розвиненою туристичною інфраструктурою, таких як Швейцарія, Аргентина та Чилі, показує, що інтегрований підхід до регулювання і підтримки інвестицій у туризм може суттєво підвищити привабливість сектора. Застосування міжнародних практик та вдосконалення законодавчої бази допоможуть створити сприятливе середовище для інвесторів. Загалом, зосередження уваги на системному підході до інвестиційної діяльності в туризмі, розвитку людського капіталу, впровадженні інновацій та підтримці екологічних ініціатив є запорукою успішного розвитку туристичного сектора,

що забезпечить його стійкість в умовах глобальних викликів та підвищить міжнародну конкурентоспроможність.

Список використаних джерел

1. Алещенко Л. О., Фесенко Г. О. Інвестиційна складова ефективного розвитку туристичного бізнесу. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.200
2. Мордань Є.Ю., Білець А.С., Сердюк К.В. Інвестиції в туристичну сферу України: сучасний стан, проблеми та перспективи. *Гроші. Фінанси. Кредит*. 2017. №19. С. 410-414.
3. Кондрацька Л. Інвестиційна привабливість індустрії туризму в теперішніх умовах. *Галицький економічний вісник*. 2021. №4 (71). С. 7-13. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.04
4. Кукіна Н.В., Тараненко Г.Г., Інвестиційна привабливість туристичної інфраструктури України: аналітичний аспект. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2022. №2 (46). С. 59-65. DOI: 10.31388/2519-884X-2022-46-59-65
5. Стойка В. Інвестиційні вкладення в розвиток туристично-рекреаційної сфери Закарпаття. *Економіка та суспільство*, 2022 № 42. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-4>
6. Колеснікова Г.В. Інституційне забезпечення розвитку фінансово-інвестиційної інфраструктури промислового регіону. *Управління економікою: теорія та практика: Зб. наук. пр. Донецьк: ІЕП НАНУ*, 2013. С. 149-170.
7. Яровий В.Ф. Сутність та вдосконалення інституційного забезпечення розвитку туристичної галузі на регіональному, національному та міжнародному рівнях. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 15. С. 156-159.
8. Миронов Ю. Шляхи післявоєнного відновлення індустрії туризму в Україні. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*.

Економічні науки. 2023. № 71, С. 64-68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-71-09>

9. Збарський В. К., Грибова Д. В., Методологічні основи дослідження функціонування туристичної галузі. *Агросвіт*. 2020. № 4. С. 21–26. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306#6792.2020.4.21>

10. Камінська І.М., Ковальчук Н.В., Демидович А.С., Горчинська І.П. Теоретико-методичні підходи до аналізу ефективності діяльності підприємства. *Економічний форум*. 2021. № 1(2). С. 79–87. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2021-2-10>

11. Онокало В.Г. Теоретичні аспекти ефективності діяльності підприємства та підходи до її оцінки. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 641–644. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/108.pdf

12. Ємельянов О.Ю., Петрушка Т.О., Симак А.В. Інвестиційний потенціал підприємств: сутність, чинники формування та методи оцінювання. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 60. С. 87–91. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct60-16>

13. Цвілій С.М. Методичний підхід до комплексної оцінки розвитку інвестиційного потенціалу індустрії туризму. *Інтелект XXI*. 2023. № 4. С. 53–64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2023-4.10>

14. Опанасюк Ю.А. Методологічні основи оцінювання інвестиційної привабливості рекреаційного комплексу міських агломерацій. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2020. № 1. С. 16–24. URL: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/1_2020/1_2020_2_Opanasiyk.pdf

15. Роганова Г.О. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу, методичні підходи. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2019. № 4(24). С. 28–34. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/30062019/6531